

Karl Nolsøe, cand. polit:

Óvitandi og ábyrgdarleys landsstýri koyrt okkum á húsagang

-Við loyvi frá óvitandi og ábyrgdarleysum landsstýrum komu donsku kreditfeløgini inn á føroyska lánmarknaðin og pøsaðu 2-3 milliardir inn í ein búskap, hvar peningarikilgheitin longu var av vandamiklari stødd og búskapurin sprakk í luftina. Bankarnir spældu við og koyrdu undir bæði karusellir og riggjubond uttan mun til ávaringar og uttan nakað fyrilit skrivar Karl Nolsøe, cand. polit. í "Sjónarmið" í dag.

Føroyska kreppan kom ongum óvart uttan føroyskum politikarum og bankum.

Eginkapitalurin var ov lítill í vinnulívnum og bankaútlánini vóru óansvarlig og vánaliga stýrd.

Pengaríkilgheitin var ov stór, innflutningurin í mun til útflutning somuleiðis.

Uttanlandsskuldin stóðugt vaksandi síðan byrjan av 80'unum uttan at landsstýri og lögting góvu sær álvarslig far um hetta.

Landsstýri skiltu ikki búskaparligu veruleikarnar, men trúðu teir gjørdu tað.

Almenn parturin av umsitingini vaks uttan mun til um veruligur tørvur var ella ikki, uttan mun til um før-

oyksi búskapurin kundi bera henda vøkstur. Størsti tørvur læt til at vera at vaks um stovnar og tal teirra, so tey væljargaðu og teirra avkom kundu verða uppaftur betri gódd.

Havnin vaks av hesum streymi frá tí almenna til henda yvirstætt og mergseyg restina av landinum og fiskivinnuna, soleiðis at Havnar kommuna í dag hevur eitt skattaprosent uppá 15, meðan hinar størri kommunurnar hava 20-25% í skatti.

Bankarnir spældu við og koyrdu undir bæði karusellir og riggjubond uttan mun til ávaringar og uttan nakað fyrilit.

Prísurin á føroyskum vør-

um í útlandinum vaks, tí danska krónan var í støðugum virðisvøstri og Føroyar kundu uttan mun til vaksandi skuld vaks um innflutningin og gjaldsjavna-hall.

Við loyvi frá óvitandi og óansvarligum landsstýrum komu donsku kreditfeløgini inn á føroyska lánmarknaðin og pøsaðu 2-3 milliardir inn í ein búskap, hvar peningarikilgheitin longu var av vandamiklari stødd og búskapurin sprakk í luftina.

Gjøgnum 80'ini hevði landsstýrið, sum ikki hevði evni ella skil til at skipa fyri og onga sum helst fatan av veruleikanum, uttan um tey lánt pengar í útheiminum so at peningagjøgnum heima kundi vaks uppaftur meira í staðin fyri at royna at minka um nøgdina og stýra henni við upptøku av lánnum í Føroyum.

Allur politikkur var glansmynda politikkur, »make-believe« politikkur, sum óvitar, ið spæla at vit eru vaksin millum onnur vaksin, men uttan sjálvir at taka støðu ella avgerðir, sum vaksin gera og sum prógvar at vit eru vaksin. Men vit kundu altíð skjóta skyldina fyri okkara træla-lyndið yvir á Danmark og danir fyri at teir ikki tóku tær avgerðir, ið vit skuldu

tíkið, um vit veruliga vóru sjálvbjargin og uttan mun til okkara vaksandi oyðsl, hildu vit á at taka ímóti studningi, sum m.a. var goldin av arbeiðsleysum dønnum. Vit fingi einki moralski vaml av hesum, tvørtur ímóti blivu alt ernari, eingin var sum vit, so góðir, so raskir, so fríir.

Men vit góvu jú eisini olmussu til tey neyðstøddu í triðja heiminum, men vaml-aðust við hesi somu svørtu, brúnu og gulu, um vit veruliga sóu tey ella komu í nánd av teimum, vit við okkara rasistisku, fyri ikki at siga, nazistisku harrafólkshugsan.

Men góð vóru vit og kristin, ja, kanska heilt ókristliga kristin. Vit umgjördu hann, sum fyri okkara forfedrum í teirra fátæka og vandamikla lívi, til gullkálvin, sum tey útvaldu áttu og dansaðu um. Peningur og frelsa vóru eitt.

Rockefeller, sum grundaði Standard Oil, var djúpt trúgvandi og vælgerandi í sínum privata lívi, men í vinnulívnum ómoralskur gangstari: »Tað mest tyðandi her í lívinum er at tjena pengar«.

Hollendski stjórni fyri hitt oljuskelskapi, »Royal Dutch Shell« var í tjúgunum hugtakin av Hitleri og gjøgnum 30'ini av nazismuni og

stuðlaði henni.

Í Føroyum hava hesi bæði feløg og teirra ideologi og vinnulívsmoralur, »ó-moralur«, ikki einans veitt olju til føroyskar lampur,

uttan eisini ávirkað føroyska politiska og kristna mentan til henda dag og harvið moralin ella ómoralin í politikki og vinnulívi.



Sjónarmið

Pisudagur í Árhús

Føroyingafelagið í Árhús skipar fyri Pisudegi leygardagin 4. sept. kl. 12.00-17.00 í Áarstovu, Nørre Allé 18, 1th.

Í nógv ár hevur Føroyingafelagið skipað fyri Pisudegi. Hetta tiltak er fyri tey, ið eru nýkomin til Árhús at búgva. Lesandi ella ikki lesandi, øll eru vælkommin. Fólk, ið av eini ella aðrari orsök ikki fyrr hava lutikið á einum pisudegi, eru eisini hjartaliga vælkommin at luttaka í ár.

Á skránni verður: Formaðurin bjóðar vælkommin og greiður frá Føroyingafelagnum.

Nevndin presenterar seg og greiðir frá teirra arbeiði. Pisurnar fara at gera okkurt bólkáarbeiði og felagstiltak. Vit fáa okkurt til matna. Pisurnar hava orðið.

Seinni um dagin koma

eitt umboð fyri M.F.S. og eitt umboð fyri Vitan at greiða frá teirra virksemin her í býnum.

At enda ganga vit ein túr oman í Mindegade har vit fáa eitt prát og ein drekkamunn, við eiganum av nýggju Føroysku danshølundum í Árhús, Kvøldlot.

Tilmelding fer fram hjá Anniku, tlf. 86126334 ella hjá Karin Mariu, tlf. 86251697.

Tilmelding til Pisudagin kann eisini fara fram í Áarstovu mánadag og mikudag frá kl. 16.00-18.00. Kostnaður fyri hvønn er 20 krónur. Áarstova letur upp hetta kvøldið kl. 21.00. Tá verður møguleiki hjá nýggjum Pisum at hitta tær gomlu pisurnar.

Nevndin í Føroyingafelagnum í Árhús

Bygdarhúsið í Hósvík

Bygdarhúsið í Hósvík verður leigað til ymisk endamál, s.s. bingo, brúðleyp, veitslur, fundarvirkssemi o.m.a. Borðreiðast kann fyri uml. 300 fólki. Fáð nærri at vita við at ringja

tlf. 22368